

AAN: De Gemeenteraad en de Formatiecommissie van de Gemeente Het Hogeland

BETREFT: In het kader van uw luistercampagne en de wens om de kloof tussen burger en bestuur te dichten uitgebreid Position Paper – Een fundamentele koerswijziging voor de jeugd: Van zorg-reflex naar een vitale sociale basis.

Geachte raadsleden, in het bijzonder de onderhandelaars van de coalitie GroenLinks-PvdA,

Naar aanleiding van diverse rapporten die door vrijwel alle Nederlandse gemeenteraden zijn ontvangen, maar naar het schijnt niet door de gemeente Het Hogeland, bied ik u bijgaand mijn Position Paper aan.

Het valt mij op dat cruciale documenten die bij omliggende gemeenten breed zijn gedeeld, in Het Hogeland niet lijken te zijn ingeboekt of onder de aandacht van de raad zijn gebracht. Het gaat hierbij onder andere om:

- **Januari 2026:** "Stop de werkwijze van de Jeugdbescherming – een bundeling van politieke instrumenten" (Stichting Dutch Child Center). Ontvangen door o.a. Huizen, Wierden en Midden-Groningen.
- **September 2025:** Onderzoeksrapport "Niet gehoord en niet gezien" (Meldpunt Jeugdbescherming Noord). Ontvangen door o.a. Groningen, Midden-Drenthe en Assen.
- **April 2022:** "STAATSONTVOERINGEN: Een formele wetstechnische analyse" (Nakad Law). Ontvangen door een groot aantal gemeenten landelijk.

Ik vraag mij af hoe het kan dat deze belangrijke stukken door de griffie en het college van Het Hogeland niet zijn geagendeerd.

Hieronder treft u mijn uitgebreide Position Paper aan. Hierin stel ik een fundamentele koerswijziging voor de jeugdhulp in Het Hogeland voor. Dit document bevat een analyse van de huidige juridische en financiële knelpunten en biedt een concreet alternatief voor de sociale basis in onze dorpen. Ik verzoek u deze inbreng met klem mee te nemen in de vorming van het nieuwe coalitieakkoord.

Met de vorming van een nieuwe coalitie onder aanvoering van GroenLinks-PvdA, presenteert u zich als een sociaal en rechtvaardig bestuur dat het vertrouwen van de burger wil herstellen. Dit vertrouwen wordt echter fundamenteel geschaad door de huidige keuzes in het jeugdbeleid en de besteding van gemeenschapsgeld.

Naar aanleiding van de plannen voor verhoogde inzet van jeugdhulpverleners op scholen en straatteams en voor de bouw van een nieuw gemeentehuis, richt ik mij tot u. Terwijl er miljoenen worden gereserveerd voor stenen (een nieuw gemeentehuis), verschaalt de sociale basis voor onze jeugd in de dorpen.

Al jaren kampt onze gemeente met de toenemende druk op de jeugdzorg. Ondanks de goede bedoelingen van de Jeugdwet, zien we dat de wachtlijsten groeien, de kosten stijgen en de hulp aan kinderen en ouders vaak te laat of te bureaucratisch is. We blijven "op dezelfde hark stappen": we proberen complexe maatschappelijke problemen op te lossen met nog meer zorgtrajecten en diagnoses. Een pijnlijk voorbeeld van de huidige **inefficiëntie** is de inzet van gespecialiseerde jeugdhulpverleners op scholen voor individuele gesprekken met kinderen. Hoewel de intentie goed

is, is dit in de praktijk vaak een **verspilling van schaars budget. We betalen voor dure zorgtrajecten en uurtarieven voor problemen die vaak voortkomen uit een gebrek aan structuur, uitdaging of een veilige plek na schooltijd. In plaats van een kind in een 'behandelsetting' op school te plaatsen, moeten we investeren in een omgeving waarin dat kind simpelweg kan floreren.**

De huidige koers van de gemeente getuigt van een fundamenteel gebrek aan visie op de behoeften van onze jeugd en een stuitende onbalans in de besteding van gemeenschapsgeld. In veel Oost-Europese landen (en vroeger ook vaker in Nederland) zijn voorzieningen als sportclubs, kunstlessen, muzieklés en naschoolse opvang vaak collectief geregeld of zeer laagdrempelig. Dit heeft een aantal grote voordelen die de huidige jeugdzorg zouden ontlasten en de kosten voor jeugdzorg aanzienlijk dempen. In een natuurlijke omgeving (zoals een club of buurthuis) zien begeleiders snel of het goed gaat met een kind, zonder dat er direct een "stempel" of "diagnose" nodig is. Problemen worden opgelost in de dagelijkse praktijk. Een kind dat even niet lekker in zijn vel zit, vindt afleiding en steun bij leeftijdsgenoten en vertrouwde volwassenen, in plaats van op een wachtlijst voor een psycholoog te belanden. Als er goede, gratis dagbesteding is, geeft dat ouders de ruimte en rust die ze nodig hebben, wat de druk op het hele gezin verlaagt.

Het gebrek aan voorzieningen voor kinderen zorgt bovendien ervoor dat de jongeren wegtrekken en de bevolking van de gemeente verder krimpt. Dit alles naast de vergrijzing baart grote zorgen voor de toekomst. **Wij willen toch niet dat de gemeente op den duur leegloopt?**

De oplossing is niet méér hulpverleners op school / straat, niet méér jeugdhulp en jeugdzorg, maar een vrij beschikbare, collectieve dagbesteding. Dit model – succesvol bewezen in diverse landen met een sterke collectieve basisvoorziening (zoals in Scandinavië of delen van Centraal-Europa) – haalt de noodzaak voor dure, individuele jeugdhulptrajecten weg. Daarnaast is inzet van jeugdhulpverleners op school en straat juridisch onhoudbaar.

Met de vorming van een nieuw bestuur staat u voor een historisch kruispunt. **Blijft u pleisters plakken op een falend en duur jeugdzorgsysteem, of kiest u voor een visie die de dorpen van Het Hogeland weer vitaal maakt?** Als betrokken inwoner leg ik u dit voorstel voor om de 'wijn in nieuwe zakken' over te gieten en te stoppen met het stappen op dezelfde politieke hark.

Met dit schrijven leg ik u een integraal voorstel voor om het vastgelopen jeugdbeleid in Het Hogeland te transformeren. De huidige koers — gekenmerkt door symptoombestrijding — is pedagogisch failliet, financieel onhoudbaar en juridisch riskant. Ik verzoek u dit document te beschouwen als een formele inbreng voor het nieuwe coalitieakkoord.

I. De Juridische Onhoudbaarheid: Schending van EVRM en Jeugdwet

De gemeente Het Hogeland zet momenteel zwaar in op 'preventieve' gesprekken door jeugdhulpverleners op scholen en via straatteams. **Dit is echter geen wettelijk verankerd beleid, maar een vorm van onrechtmatig overheidshandelen:**

- 1. Gebrek aan wettelijke grondslag:** De Jeugdwet is bedoeld voor hulp bij een geconstateerde hulpvraag. De Jeugdwet kent "twee smaken": *algemene voorzieningen* (voor iedereen toegankelijk) en *individuele voorzieningen* (na een beschikking). Een jeugdhulpverlener die op school of straat "preventieve gesprekken" voert met individuele kinderen zonder dat er een hulpvraag van de ouders is of een formeel besluit, opereert in een juridisch vacuüm. **De wet is bedoeld voor hulp op maat bij opgroei- en opvoedingsproblemen, niet voor ongevraagde screening of monitoring door zorgprofessionals onder de vlag van preventie.** Het ongevraagd 'monitoren' of 'screenen' van kinderen door zorgprofessionals zonder dat ouders hierom hebben verzocht, valt buiten de kaders van de wet. De gemeente financiert hiermee interventies die **niet bij de wet zijn voorzien**. Deze interventies vallen niet onder de definitie van 'jeugdhulp' in de Jeugdwet (er is immers geen hulpvraag of beschikking). **De**

gemeente financiert hiermee activiteiten die buiten de kaders van de wet vallen en niet bij de wet zijn voorzien, wat neerkomt op onrechtmatige besteding van publieke middelen.

2. **Inbreuk op het Gezinsleven (Art. 8 EVRM):** Het recht op een privéleven en een ongestoorde opvoeding is een fundamenteel grondrecht. Wanneer een externe hulpverlener een kind op school of straat benadert voor gesprekken zonder expliciete toestemming van de gezagsdragers, pleegt de overheid een inbreuk op de gezinssfeer. Bij de inzet van **straatteams en gesprekken op school** zonder expliciete toestemming van ouders, wankelt vaak de proportionaliteit. Als hulpverleners "preventief" informatie verzamelen of gesprekken voeren zonder dat er een concrete dreiging is, kan dit worden gezien als een **ongeoorloofde inbreuk** op de privacy.
3. **Schending AVG:** Voor het verwerken van persoonsgegevens in "preventieve gesprekken" vaak een **grondslag** ontbreekt (geen toestemming, geen noodzaak voor uitvoering van een wettelijke taak). Dit is een directe schending van de AVG
4. **De 'Vos in het Kippenhok':** De inzet van jeugdprofessionals op school is pedagogisch vergelijkbaar met het plaatsen van een vos in een kippenhok. Een school hoort voor een kind een veilige "vrijplaats" te zijn om te leren, te groeien en fouten te maken zonder dat elke emotie of gedraging direct door een medische bril wordt bekeken en geregistreerd. **Door jeugdzorgprofessionals structureel toegang te geven tot deze private leeromgeving, creëert de gemeente een klimaat van constante observatie en drang en verandert de school in een jachtgebied voor de zorgindustrie.** Dit vernietigt de pedagogische rust en de noodzakelijke vertrouwensband tussen school, kind en ouders. In plaats van een beschermende overheid, ervaren gezinnen een overheid die 'vinkjes zet' en dossiers opbouwt in een omgeving waar een kind zich onbespied moet kunnen voelen. Dit is niet alleen pedagogisch onverantwoord, maar vergroot de kans op escalatie en juridische conflicten aanzienlijk.
5. **Juridische en Financiële Claims:** De samenleving is mondiger geworden. Het risico op massale schadevergoedingseisen wegens onrechtmatige inmenging en privacyschendingen is reëel. Is de raad bereid de gemeentekas bloot te stellen aan deze claims voor beleid dat bovendien niet aantoonbaar effectief is?
6. **De verschuiving van Democratie naar Controle-staat**
De plannen voor de inzet van meer jeugd-BOA's en straatteams op onze pleinen en straten is de volgende stap in de verkeerde richting. In plaats van te investeren in een vitale sociale basis (sport, cultuur, ontmoeting), investeert de gemeente in surveillance en handhaving. Dit verandert de dorpscultuur van Het Hogeland fundamenteel: **van een vrije, democratische gemeenschap naar een klimaat van constante controle en wantrouwen.** Jongeren worden niet langer gezien als opgroeiende burgers die ruimte nodig hebben om te experimenteren, maar als 'risico-objecten' die gemonitord moeten worden. **Deze drang naar totale beheersing en handhaving op straat — onder het mom van veiligheid of preventie — is een stap richting een autocratische politiestraat.** Een sociaal bestuur (GroenLinks-PvdA) zou moeten investeren in vertrouwensbanden en voorzieningen, niet in meer uniformen en handhaving in de leefwereld van onze kinderen.

II. Inefficiënte inzet van middelen (Geldverspilling)

Het inzetten van dure jeugdhulp-professionals voor 'laagdrempelige gesprekken' op school is een voorbeeld van **geldverspilling. We medicaliseren normale opgroevragen door er direct een zorglabel aan te hangen.** Uit het Rekenkamerrapport van oktober 2021 bleek al dat Het Hogeland onvoldoende zicht heeft op de doeltreffendheid van het jeugdbeleid. Het blijven inzetten op deze

'zorg-reflex' is als op hetzelfde hark steeds opnieuw gaan opstappen. Men blijft op dezelfde hark staan door te denken dat aanpassingen binnen een evident falend systeem – pleisterwerk - ooit zouden kunnen werken.

Uit raadsdocumenten en rekenkameronderzoeken van de gemeente Het Hogeland blijkt het volgende:

- 1. Onderzoek naar tekorten:** Al in 2019 werd geconstateerd dat de kosten voor jeugdzorg (met name zorg aan huis) verdubbeld waren, wat leidde tot een raadsbreed onderzoek naar de oorzaken. **De oorzaken lagen in het ontbreken van vrij beschikbare collectieve dagbesteding**, daarmee gepaard gaande verveling wat in problematisch gedrag overging. In plaats van oorzaken aanpakken en zorgen voor de beschikbaarheid van vrij- toegankelijke sport- cultuur – talent – muziek –techniek – binnen en buiten speel voorzieningen en gelegenheden, werd het verveelgedrag medicaliseert wat de kosten voor ambulante jeugdzorg had verdubbeld. In bewoording van onderzoekers klonk dit als “voor licht opgroeivragen waren er zware trajecten ingezet”, disproportioneel inzet. Men dacht dat meer regels, strenger toezicht of een andere verdeling van het geld de oplossing is. Maar **de kern — dat kinderen geen veilige, gratis plek hebben om simpelweg kind te zijn en talenten te ontwikkelen — werd niet aangepakt.**
- 2. Gebrek aan actueel beleidskader:** De Rekenkamer concludeerde in 2021 een verslechtering ten opzichte van 2019. Omdat de basis (sport, cultuur, dagbesteding) ontbreekt, stapelen problemen zich op in gezinnen. Hierdoor stijgt de vraag naar zware dure specialistische jeugdzorg met verblijf, waardoor de wachtlijsten groeien en de kosten exploderen, en de cirkel is rond. Dit bewijst dat de huidige weg een doodlopende straat is. De Rekenkamercommissie concludeerde daarnaast dat de informatievoorziening naar de raad onvoldoende was en er geen actueel beleidskader voor de uitvoering van jeugdzorg lag. Tot op heden lijkt deze situatie **niet verbeterd.**
- 3. Focus op 'Lichte hulp':** De gemeente zet zwaar in op het **Schoolmaatschappelijk werk (SMW)** en het nieuwe **Straatteam** (vanaf 2025/2026) om vroegtijdig nabij te zijn, terwijl in bredere rekenkameronderzoeken naar het sociaal domein wordt gewaarschuwd dat bij het uitwisselen van gegevens tussen school en zorg de **AVG** en het **EVRM** vaak onder druk staan, omdat de juridische grondslag voor ongevraagde "signalering" ontbreekt.
- 4. Stijgende zorgvraag:** De inzet op scholen wordt gepresenteerd als besparing, maar de Rekenkamer stelt dat er nog steeds onvoldoende zicht is op de werkelijke **doeltreffendheid** van deze maatregelen.
- 5. Incidentele kosten:** Voor het opzetten van nieuwe instrumenten om de effectiviteit en kosten beter te monitoren, wordt al snel rekening gehouden met ramingen van rond de **€400.000 (geldverspilling stapelt zich op geldverspilling)**
- 6. Beheersbaarheid:** In recente memo's van het college (mei 2025) wordt gewaarschuwd dat de **financiële onbeheersbaarheid**, zeker met de verwachte kortingen vanuit het Rijk (Hervormingsagenda Jeugd). Financiële beheersbaarheid zal nooit worden bereikt zolang “instroomkraan” openstaat. Door het ontbreken van basisvoorzieningen en het positioneren van “vos in het kippenhok” zorg op school), creëert de gemeente haar eigen zorgvraag.

7. De Inspecties (IGJ & Toezicht Sociaal Domein): Zij publiceren jaar na jaar rapporten waarin ze stellen dat "**pleisters plakken**" niet meer helpt en dat de veiligheid van kinderen in het huidige versnipperde systeem niet gegarandeerd kan worden

De oplossing ligt voor de hand - een **vrij beschikbare, collectieve dagbesteding**. In plaats van incidentele projectjes, moet de gemeente een structureel recht op gezonde ontwikkeling financieren. "Jonge wijen moet men in nieuwe zakken schenken."

III. Kapitaalvernietiging: Een 'Kantoorgebouw -Paleis' versus de Toekomst van onze Jeugd

Terwijl de gemeente stelt dat er bezuinigd moet worden op de jeugdzorg en de sociale basis onder druk staat, investeert u tientallen miljoenen euro's in een nieuw gemeentehuis. Voor de gemiddelde inwoner van Het Hogeland is **dit prestigeproject volstrekt overbodig**. Dit geld vloeit weg naar stenen en bureaucratie, **terwijl het rechtstreeks geïnvesteerd had kunnen worden in de toekomst van onze kinderen**. Dit is een morele en financiële misslag die niet uit te leggen valt aan gezinnen die vastlopen in het zorgmoeras.

Het contrast in bestedingen in Het Hogeland is stuitend. Terwijl de sociale basis in de dorpen onder druk staat, kiest de gemeente voor de bouw van een nieuw gemeentehuis van tientallen miljoenen euro's.

- **De Misstap van Prestigeprojecten:** Een nieuw gemeentehuis draagt nul procent bij aan het welzijn van de jeugd of de leefbaarheid van de dorpen. Het is een investering in bureaucratie en stenen.
- **Morele Incongruentie:** Een coalitie die spreekt over 'solidariteit' kan niet verantwoorden dat er miljoenen naar een stenen kantoorpand gaan, terwijl basisfaciliteiten voor kinderen (zoals gratis sport en cultuur) worden wegbezuinigd of achter bureaucratische 'minima-regelingen' worden verstopt.

IV. Het Alternatief: De Sociale Basis als Motor voor Demografie en Binding

Het is tijd om de vicieuze cirkel van symptoombestrijding en kapitaalvernietiging te doorbreken. Een sociaal en rechtvaardig bestuur, zoals de nieuwe coalitie van GroenLinks-PvdA nastreeft, meet haar succes niet aan de pracht van haar gemeentehuis, maar aan de vitaliteit en kansengelijkheid in haar dorpen. Kies voor een visie die onze dorpen weer leefbaar maakt, onze jongeren aan de regio bindt en de wet (EVRM/Jeugdwet) weer respecteert.

De enige oplossing voor de huidige problemen is de volledige verschuiving van zorgbudget naar **universele, collectieve voorzieningen**. Dit is geen zorg, maar een **recht op ontwikkeling**.

Geïnspireerd door succesvolle internationale modellen

Ik stel een model voor dat is geïnspireerd door bewezen internationale voorbeelden, zoals het IJslandse model en de collectieve voorzieningen in Centraal- en Oost-Europa. Het systeem van de "Paleizen voor kinderen en jeugd" en uitgebreide naschoolse netwerken is gestoeld op **de visie dat de ontwikkeling van een kind een collectieve, publiek gefinancierde verantwoordelijkheid is**. **De overheid biedt hierbij een universele basisvoorziening:** elk kind heeft recht op sport, muziek, techniek en vakantiecampen. Geen bureaucratische 'potjes' voor minima, maar **gratis toegang** tot sport en cultuur **voor alle kinderen** in alle dorpen en steden (**kansengelijkheid**). Dit zijn plekken waar kinderen onder begeleiding van vakmensen kunnen ontdekken en leren, wat de druk op gezinnen verlaagt en talentontwikkeling normaliseert. Dit is preventie door simpelweg aanwezig te zijn in het leven van elk kind. **Het haalt de druk bij het individuele gezin weg en elimineert de noodzaak voor dure, individuele jeugdhulptrajecten.**

In de context van de gemeente Het Hogeland — een gebied dat te maken heeft met krimp, vergrijzing en het wegtrekken van jongeren - biedt dit model de **verschuiving van "zorg als**

kostenpost" naar "investering in menselijk kapitaal". Naast de directe besparing op zorgkosten, is deze investering in universele voorzieningen essentieel voor de toekomst van Het Hogeland:

1. **De Pedagogische Civil Society:** In navolging van succesvolle modellen (zoals in Oost-Europa of het huidige IJslandse model), moet de gemeente investeren in vrij toegankelijke dagbesteding. Denk aan gratis muziekonderwijs, sportclubs, techniekwerkplaatsen, tekenlessen, natuurprojecten, etc. in elk dorp. Herstel de sociale infrastructuur in onze kernen, zodat kinderen een veilige plek hebben om simpelweg kind te zijn, zonder dat daar een 'zorglabel' of een duur gesprek op school voor nodig is.
2. **Structurele financiering van voorzieningen die opgroeien normaliseren in plaats van problematiseren:** Wanneer een kind na schooltijd een veilige, uitdagende plek heeft om talenten te ontwikkelen, verdwijnt de behoefte aan de 'zorg-reflex'. We lossen problemen op in de dagelijkse praktijk, niet in een benauwde spreekkamer op school of bij jeugdhulpaanbieder.
3. **Demografie en Bevolkingsgroei:** Het Hogeland kampt met krimp. Door elk kind, ongeacht de portemonnee van de ouders, een rijk aanbod aan dagbesteding, sport en techniek in het eigen dorp te bieden, creëren we een sterke emotionele binding met de regio. Dit is de enige effectieve strategie tegen ontgroening en krimp. Een gemeente die echter garandeert dat elk kind — ongeacht achtergrond — kosteloos kan deelnemen aan top-voorzieningen voor sport en cultuur, wordt een magneet voor jonge gezinnen. Dit stimuleert de lokale economie en de vitaliteit van de dorpen op de lange termijn.
4. **Sociale Cohesie en verbondenheid:** Collectieve voorzieningen zorgen voor verbondenheid tussen kinderen uit verschillende lagen van de samenleving. Dit herstelt de sociale weefstructuur van onze dorpen die door de individualisering en medicalisering van de jeugdzorg is aangetast. Jongeren die zich verbonden voelen met hun dorp, later vaker lokaal blijven werken of ondernemen, wat weer goed is voor de lokale economie en belastinginkomsten. Kinderen die opgroeien in een dorp waar ze zich gewaardeerd en actief betrokken voelen, zullen zich later sneller als volwassene in onze gemeente vestigen. Dit is de beste strategie tegen ontgroening.
5. **Hergebruik van Gemeentelijk Vastgoed: De hardware is er al**
Een groot voordeel van dit model is dat het niet vraagt om nieuwe, dure bouwprojecten. In vrijwel alle dorpen van Het Hogeland beschikt de gemeente over leegstaande of onderbenutte kantoorpanden, oude schoolgebouwen en voormalige gemeentehuizen. In de gemeente Het Hogeland zijn door de herindeling en schaalvergroting talloze panden (zoals de oude gemeentehuizen in Bedum, Leens, dorpshuizen, en diverse leegkomende schoolgebouwen) onderbenut of staan ze te koop. Leegstand in dorpen is een doorn in het oog van bewoners. Dit bestaand maatschappelijk kapitaal stel ik terug te geven aan de gemeenschap als centra voor muziek, techniek, sport en ontmoeting. Een "Paleis voor kinderen en jeugd" in het oude gemeentehuis van Leens of Bedum spreekt direct tot de verbeelding van de lokale inwoner. Het transformeert leegstand en bureaucratisch erfgoed in vitale, pedagogische centra (zie voorbeeld):

- **Van Bureau - creatie naar Creatie:** In plaats van miljoenen te investeren in de creatie van nieuwe bureauplekken (en daarmee in extra bureaucratie en ambtenarij in een prestigieus nieuwe pand), moeten wij investeren in de creatie van talent. In plaats van deze panden te verkopen aan projectontwikkelaars voor eenmalig gewin, kunnen ze worden getransformeerd tot de 'Paleizen voor kinderen en jeugd' van deze tijd: bruisende centra voor muziek, techniek, sport en ontmoeting.

- **Lokale Nabijheid:** Door gebruik te maken van dit bestaande vastgoed in de verschillende kernen, brengen we de voorzieningen terug naar de haarvaten van onze dorpen. Dit versterkt de leefbaarheid.
- **Kostenefficiëntie:** Het transformeren van bestaand eigen vastgoed is vele malen goedkoper dan het optuigen van nieuwe zorgkantoren en de huidige geldverspilling naar niet-werkende en zelfs kind-schadende dure jeugdhulp- en jeugdzorgtrajecten. Het is een duurzame investering in de sociale infrastructuur die we al bezitten. We verplaatsen de middelen van 'behandelkamer' naar 'werkplaats', van 'dossier' naar 'activiteit'.
- **Kortom: we investeren niet in 'problemen', maar in de vitale burgers van de toekomst die hier willen blijven wonen en werken.** Dit model, bewezen effectief in diverse Europese landen, is de enige manier om de vicieuze cirkel van stijgende zorgkosten en de bevolkingskrimp te doorbreken.
- **Wetenschappelijke en landelijke ondersteuning:** Mijn voorstel sluit naadloos aan bij de actuele visie van het Nederlandse jeugdinstituut (NJI). Het NJI pleit dwingend voor het versterken van de 'pedagogische basis' en de "pedagogische civil society". Volgens het NJI is de huidige zorg-reflex een doodlopende weg, we moeten opvoeden weer als collectieve maatschappelijke opdracht zien. Door te investeren in een krachtige sociale basis in de dorpen – precies zoals de "Paleizen voor kinderen en jeugd" beogen – normaliseren we opgroeien en voorkomen we dat alle daagse vragen onnodig in de dure zware jeugdzorg belanden.

Pas op voor de 'Bureau-creatie' van de VNG:

Hoewel het NJI pleit voor een vrije, sterke pedagogische basis, zien we dat de vertaling door de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) in hun gidsen vaak verzandt in nóg meer overlegtafels, vroege signalering en monitoring. In plaats van een kind dat simpelweg kan sporten of muziek maken, **creëert de VNG-aanpak een verstikkend netwerk van observatie waarin elk kind een potentieel dossier wordt.** Dit is precies de 'vos in het kippenhok' waar ik eerder voor waarschuwde.

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) definieert **de pedagogische basis als een fundamentele, zorgeloze omgeving voor kinderen**, terwijl de VNG Samenwerkingsgids (juli 2025) dit concept instrumentaliseert als een systeemoplossing voor het beheersen van de zorginstroom. De VNG-aanpak richt zich sterk op sectoroverstijgende samenwerking en vroege signalering door zorginstellingen, wat verschilt van **de visie van het NJI op de basis als een brede, informele voorziening.**

Terwijl het NJI (de inhoudelijke experts) spreekt over een **organische, vrije omgeving waar een kind simpelweg kind kan zijn**, vertaalt de VNG (de koepel van bureaucratie) dit in hun gids naar:

- **Structuren en overlegtafels:** In plaats van een kind dat voetbalt, krijg je een "integraal samenwerkingsmodel".
- **Monitoring en vroege signalering:** De VNG-gids staat vol met termen als "vroegtijdig in beeld krijgen", wat in de praktijk neerkomt op de "vos in het kippenhok".
- **Behoud van het systeem:** De VNG-aanpak is erop gericht om de huidige organisaties (onderwijs, jeugdzorg, gemeente) aan elkaar te lijmen met nóg meer papierwerk, in plaats van het geld direct naar de sociale basis in de dorpen te laten stromen.

Ik roep de coalitie van Het Hogeland op om niet blind de systeem-gerichte gidsen van de VNG te volgen. **Kies voor de inhoud en de menselijke maat: investeer het geld niet in de samenwerking tussen instanties (het proces), maar in de voorzieningen voor onze kinderen (de inhoud).** Geen nieuwe praattafels, maar echte, laagdrempelige 'Paleizen voor kind en jeugd'.

V. Verzoek tot Maatschappelijke Businesscase door de Rekenkamer

Het huidige systeem is een bodemloze put. Maak uw belofte van een 'rechtvaardig Hogeland' waar. Stop de bouw van het gemeentehuis en de onwetmatige jeugdhulpverleners gesprekken op school. Geef de Rekenkamercommissie opdracht om de maatschappelijke winst door te rekenen van een overstap naar universele basisvoorzieningen, inclusief de besparing op juridische risicoclaims.

Wat besparen we aan:

1. Gespecialiseerde jeugdzorgtrajecten en GGZ-kosten door echte preventie aan de voorkant?
2. Bureaucratie en inkoopkosten van complexe zorgpakketten?
3. Toekomstige kosten voor criminaliteit en sociale uitval?
4. Juridische kosten voor schadeclaims wegens privacyschendingen?

Een verschuiving van individuele zorg naar collectieve voorzieningen bespaart:

- **Miljoenen aan bureaucratie:** Geen indicaties, geen inkooptrajecten, geen DBC-codes.
- **Zware zorgkosten:** Minder uitval, minder GGZ-consumptie en minder criminaliteit.
- **Juridische kosten:** Geen risico op claims wegens onrechtmatige inmenging.

Laten we stoppen met het plakken van pleisters en labels en laten we samen bouwen aan een vitale, gezonde toekomst voor de jeugd in Het Hogeland.

“Giet de wijn in nieuwe zakken” voordat u, net als uw voorgangers, “opnieuw op dezelfde hark stapt” en de rekening bij onze kinderen neerlegt.

Met vriendelijke groet,

O. Kombrink

Vindplekken van als aanleiding genoemde stukken (ook als bijlage toegevoegd):

1. [A13-Stop-de-werkwijze-van-de-Jeugdbescherming-een-bundeling-van-politieke-instrumenten-St-Dutch-Child-Center-gea.pdf](#) (gemeente Huizen)
[Brief Stichting Dutch Child Center over Stop de werkwijze van de Jeugdbescherming – een bundeling van politieke instrumenten \(6 januari 2026\)](#) (gemeente Wierden)
[260129_15+Dutch+Child+Center+\(stop+de+werkwijze+van+de+Jeugdbescherming+-+een+bundeling+van+politieke+instrumenten\)](#) (gemeente Midden -Groningen) en zo voort
2. [Nr-43-Onderzoeksrapport-Niet-gehoord-en-niet-gezien-Meldpunt-Jeugdbescherming-Noord-Geredigeerd.pdf](#) (gemeente Groningen)
[Onderzoeksrapport "Niet gehoord en niet gezien" middendrenthe - iBabs Publiekspitaal](#) (gemeente Midden - Drente)
[Meldpunt JBN - Betreft Aanbieding onderzoeksrapport Niet gehoord en niet gezien aan college en gemeenteraad Assen - iBabs Publiekspitaal](#) (gemeente Assen) en zo voort
3. [A03-20220408-Nakad-Law-Staatsontvoeringen-in-Nederland.pdf](#) (naar alle gemeenteraden verstuurd en ook naar VNG) met bijlage:
4. [50a. 2022 04 08 Staatsontvoeringen in NL.pdf](#)